

**Hallituksen esitys Eduskunnalle lainsäädännöksi kuntien vapaaehtoisen yhdistymisen kannustamisesta vuosina 1992—1993**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan uutta laskennallista liittymisavustusta kuntien vapaaehtoisen yhteenliittymisen kannustamiseksi. Avustus korvaisi nykyisen yhdistymisavustuksen vapaaehtoisissa koko kuntia koskevissa kuntajaon muutoksissa.

Samassa yhteydessä täydennettäisiin perusteita, joiden mukaan määräytyisi uuden muodostetun kunnan kantokyluokka. Jo harkit-

tavana olevien ja mahdollisten muitten kuntaliitosvalmistelujen edistämiseksi laki ehdotetaan määräaikaiseksi vuosille 1992—1993.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1991 alusta ja sovellettavaksi kuntaliitoksiin, jotka tulevat voimaan viimeistään vuoden 1993 alusta. Samalla ehdotetaan, että kuntien yhdistymisavustuksista annetun lain voimassaoloaikaa jatketaan yhdellä vuodella.

**YLEISPERUSTELUT**

**1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys**

**1.1. Tavoitteet**

Esityksen tavoitteena on valtion avustuksella käynnistää kuntien vapaaehtoisia liitoksia. Voimassa olevat tukijärjestelmät eivät ole osoittautuneet riittävän kannustaviksi ja erilaisiin liitostilanteisiin soveltuviksi. Siitä, miten kunnan kantokyluokka määrätään kuntaliitoksen yhteydessä, annettaisiin täydentäviä säännöksiä, jotta kantokyluokasta voitaisiin antaa ennakkotieto liitoksen taloudellisten vaikutusten arvioimiseksi.

Esitys on laadittu siten, että kunnat voivat ennakkoon laskea myönnettävän liittymisavustuksen suuruuden ja sen perusteella arvioida kuntaliitoksen taloudellista vaikutusta sekä suunnitella liitoksen johdosta kunnallisten palvelujen järjestämisen rahoitusta.

Kunnan kantokyluokkaa koskevat säännökset ja liittymisavustus muodostavat koko-

naisuuden, jonka tavoitteena on taloudellisena kannustimena helpottaa kuntien omiin päätöksiin perustuvia kuntaliitoksia ja maan kuntarakenteen kehittämistä.

**2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu**

**2.1. Nykyinen tilanne**

Voimassa olevaa lakia kuntien yhdistymisavustuksista (560/78) sovelletaan kuntiin, joita koskeva kuntajaon muutos tuli voimaan aikaisintaan 1979 ja viimeistään vuoden 1992 alusta. Vuoden 1992 jälkeen ei ole olemassa lainsäädäntöä, jonka perusteella kunnille voitaisiin myöntää avustusta kuntaliitosten taloudelliseksi tukemiseksi.

Nykyistä yhdistymisavustusjärjestelmää ei ole kunnissa pidetty riittävän kannustavana liitosten edistämiseksi, koska viime vuosina kuntaliitoksia on tapahtunut vähän. Vuodesta

1980 kuntien lukumäärä on vähentynyt vain neljällä. Voimassa olevassa lainsäädännössä on laskennallinen avustus lisäksi rajoitettu vain sellaisiin kuntiin, joiden asukasmäärä on alle 4 000 ja jotka kuuluvat kantokyluokkiin 1—4. Tosiasiassa tarvetta kuntajaon muutokseen on ollut myös sellaisissa kunnissa, jotka ovat jääneet nykyisen laskennallisen tukijärjestelmän ulkopuolelle, missä tapauksessa yhdistymisavustus ja sen määrä ovat olleet harkinanvaraisia.

## 2.2. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä. Siitä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä ja kuntien keskusjärjestöiltä.

## 3. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Kuntajaosta annetussa laissa (73/77) on säädetty menettely, jota kuntajaon muutoksessa hallinnon sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden aseman järjestämisessä sovelletaan. Esityksessä ei näitä säännöksiä ehdoteta muutettavaksi, joten sillä ei tältä osin ole organisatorisia eikä henkilöstövaikutuksia.

Kuntaliitoksen taloudellisia hyötyjä ja haittoja on vaikea määrittellä tarkasti. Tästä syystä ehdotetun lain mukaiselle liittymisavustuksen käytölle ei määriteltäisi kohdetta eikä sitä rajoitettaisi peittämään yksinomaan tiettyjä, liitoksesta mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia. Avustuksen käyttötarkoitus jäisi uuden kunnan itsensä määrättäväksi, esimerkiksi yhdistämistä varten tehtävän, kunnallisten palvelujen järjestämistä koskevan suunnitelman toteuttamisen rahoittamiseksi. Periaate on sama kuin nyt voimassa olevassa avustusjärjestelmässä. Esityksen kunnalliset organisatoriset ja henkilöstövaikutukset riippuvat siten kuntien omista päätöksistä.

Esityksellä pyritään kunnallisten palvelujen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta tehokkaan kuntarakenteen kehittämiseen. Eriyisiä ongelmia esiintyy tapauksissa, joissa kaupungin ja sitä ympäröivän kunnan hallinnollisesta erillisyydestä aiheutuu hankaluuksia kuntien toiminnalle ja palvelutuotannon taloudelliselle järjestämiselle tai kansalaisten kannalta palvelujen saatavuudelle. Samoin myös

sellaisen asukasmäärältään vähäisten kuntien yhdistämisellä, joissa kunta on liian pieni huolehtimaan kunnan kehittyvistä tehtävistä ja joissa käytännössä kuntainliitot huolehtivat palvelutuotannosta, voidaan lisätä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia palvelujen järjestämisessä.

Säännönmukaiset kunnallisvaalit järjestetään vuoden 1992 syksyllä. Jotta niissä kunnissa, joita voimassa oleva yhdistymisavustuslaki koskisi, ei tarvitsisi järjestää ylimääräisiä kunnallisvaaleja vuonna 1991, ehdotetaan, että lain voimassaoloaikaa jatkettaisiin yhdellä vuodella.

## 4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun lain mukaisten kunnallisten jaostusten muutosten lukumäärä ja niiden piirissä oleva asukasmäärä ei ole täsmällisesti ennakoitavissa. Mikäli avustus olisi keskimäärin 800 markkaa asukasta kohti ja avustusta myönnettäisiin vuosittain noin 80 000 asukkaan perusteella, olisi asukaskohtainen liittymisavustus vuodessa yhteensä noin 64 miljoonaa markkaa, ilman niitä vaikutuksia, jotka liittyvät kantokyluokan muutoksiin.

Vaikutukset kuntien ja valtion väliseen kustannusten jakoon riippuvat siitä, miksi uusien muodostettavien kuntien kantokyluokat vahvistettaisiin. Kun luokka tulisi kantokyluokituksen mukaisten valtionosuuksien vähentymisen estämiseksi vahvistettavaksi useissa tapauksissa alemmaksi kuin liitoksessa mukana olevien kuntien korkein kantokyluokka, aiheutuu tästä valtiolle liittymisavustuksen ohella lisämenoja. Vastaavasti valtionosuudet vähenisivät laskennallisesti liitoksen kantokyluokaltaan alimpien kuntien osalta, mikäli luokka määrättäisiin niiden luokkaa korkeammaksi. Valtionosuuksien määrän muutokset eivät kuitenkaan ole ennalta arvioitavissa. Keskimääräisenä yhden kantokyluokan muutoksen vaikutuksena voidaan pitää noin 400 markkaa asukasta kohti.

Käytännössä saattaa syntyä tilanne, jossa uuden muodostetun kunnan asukastiheys tai veroäyrimäärä nousee niin korkeaksi, että se ei täytä kuntien yleisiin valtionosuuksiin sisältyvän laskennallisen verotulojen täydennyksen myöntämisen perusteita. Tällaisia tapauksia varten ehdotetaan siirtymäajan järjestelyä, jos-

sa muodostetulle uudelle kunnalle maksetaan avustuksena sen jonkin aikaisemman osan tai osien perusteella määräytyntä verotulojen täydennystä samalta ajalta kuin liittymisavustusta, sen suuruisena kuin verotulojen täydennys on viimeksi maksettu. Näin ollen kuntaliitos ei tältäköön osin aiheuttaisi välittömiä taloudellisia menetyksiä. Jos taas muodostettava uusi kunta täyttää täydennyksen saamisen edellytykset, myönnettäisiin sille täydennysvoimassa olevien perusteiden mukaan. Ehdotetun järjestelmän valtion- ja kunnallistaloudelliset vaikutukset eivät tässä vaiheessa ole arvioitavissa. Esimerkiksi vuonna 1990 kunnille myönnetty verotulojen täydennys on ollut keskimäärin 2,3 miljoonaa markkaa kuntaa kohti.

Laskennallista tukea, joka määräytyy toisiinsa liittyvien kuntien veroäyrimäärien eron perusteella, on toistaiseksi maksettu (7,4 miljoonaa markkaa) Lappeenrannan kaupungille, johon Nuijamaan kunta liitettiin vuoden 1989 alusta. Tukea ei voida myöntää yli 4 000 asukkaan kunnille eikä myöskään sellaisille kunnille, joiden kantokyluokka on 5 tai sitä korkeampi. Veroäyrimäärien eroon perustuva tuki on ollut käyttökelpoinen vain sellaisissa tapauksissa, joissa toisiinsa liittyvien kuntien asukaskohtaisen äyrimäärän ero on ollut huomattavan suuri ja jolloin siis tuella on ollut reaalista taloudellista merkitystä. Käytännössä useimmissa tapauksissa veroäyrimäärät eivät kuitenkaan huomattavasti poikkea toisistaan eikä voimassa oleva tuen peruste ole siten ottanut huomioon erilaisia mahdollisia tilanteita. Nyt ehdotettavalla porrastetulla avustuksella pyritään kannustamaan liitoksia siten, että järjestelmä soveltuisi kaikkiin kuntiin riippumatta siitä, mikä on ollut niiden kantokyluokka ennen kuntaliitosta.

Voimassa oleva laki kuntien kantokyluokituksesta (649/85) sisältää yleisen säännöksen siitä, miten uuden muodostetun kunnan kantokyluokka määräytyy kuntia toisiinsa liitettäessä. Lain 5 §:n mukaan luokkaa vahvistettaes-

sa otetaan huomioon kunnille edelliseksi vuodeksi vahvistettu kantokyluokka tai yhdistetyille kunnille edelliseksi vuodeksi vahvistetut kantokyluokat sekä luokituksen harkintaperusteet, joista keskeisin on kunnan veroäyrimäärä.

Kuntaliitoksen yhteydessä on oleellista, että muodostettu kunta ei menetä kantokyluokituksen mukaisia valtionosuuksia, jolloin lakisääteisten tehtävien hoidon taloudelliset edellytykset heikkenisivät.

Esitystä valmisteltaessa on katsottu, että kolmen vuoden avustus- ja siirtymäjakso olisi riittävä liitoksen taloudellisten hyötyjen ja haittojen tasoittamiseksi.

Voimassa olevan kantokyluokituslain mukaan asukasluvun tasapainoa koskevaa säännöstä ei sovelleta kuntaliitoksen voimaantulovuonna. Ne eivät siten merkitse muutoksia muiden kuntien asemaan kantokyluokituksessa.

## 5. Muita esitykseen vaikuttavia tekijöitä

Esitys perustuu siihen, että voimassa olevaa kantokyluokituslakia ei muuteta eikä esimerkiksi määrätä kantokyluokkia siten, että edelliseen vuoteen verrattuna ei tehdä lainkaan luokkien korotuksia tai alennuksia. Esityksen valmistelussa ei myöskään ole voitu ottaa huomioon laadittuja ehdotuksia valtionosuusjärjestelmän uudistuksiksi, joten se perustuu voimassa olevaan valtionosuuslainsäädäntöön.

Poikkeussäännökset, jotka koskevat kantokyluokan määräämistä sekä verotulotäydennyksen myöntämistä, on sisällytetty ehdotettuun lakiin. Näin ollen asianomaisia erityislajeja ei ehdoteta näiltä osin muutettaviksi.

Kantokyluokan määräämisestä voitaisiin pyytää lausunto kantokyluokitustoimikunnalta.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

**1. Laki kuntien vapaaehtoisen yhdistymisen kannustamisesta vuosina 1992—1993.**

1 §. Ehdotetun lain tarkoituksena on taloudellisella tuella täydentää niitä keinoja, joilla voidaan kannustaa vapaaehtoisia kuntaliitoksia kunnallisen palvelutuotannon tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

2 §. Ehdotus on rajattu vain päätöksiin, joissa liitos perustuu kuntien vapaaehtoisuuteen. Tukea ei myönnettäisi, mikäli päätös tehdään kuntajaosta annetun lain 3 §:n perusteella vastoin asianomaisen kunnan tahtoa.

Ehdotus on lisäksi rajattu koskemaan vain koko kunnan aluetta koskevia kuntajaon muutoksia. Jotta voitaisiin ehkäistä kuntien ja valtion väliset huomattavat kustannusten jaon ja kantokykyluokituksen muutokset, katsotaan perustelluksi rajata järjestelmä vain alle 75 000 asukkaan kuntiin.

4 §. Tuen suuruuden laskemiseksi määritellään toisiinsa liittyvistä kunnista asukasluvultaan suurin liittyväksi kunnaksi. Muut kunnat ovat liitettäviä kuntia. Tuki lasketaan liitettävien kuntien asukasluvun perusteella kustakin erikseen sen mukaan kuin 5 ja 6 §:ssä on säädetty. Mikäli liittyvän kunnan asukasluku on 5 000 tai sitä pienempi, maksetaan avustusta kuitenkin myös sen asukasluvun perusteella. Menettely on perusteltu kuntarakenteessa vallitsevien erojen huomioon ottamiseksi ja liitosten edistämiseksi myös asukasluvultaan pienissä kunnissa.

5 §. Kuntien asukasluvun mukaan määräytyvä tuki on porrastettu niille ennen liitoksen voimaantuloa vahvistetun kantokykyluokan mukaan. Porrastus on katsottu perustelluksi valtiontaloudellisista syistä ja siksi, että kuntien väliset taloudellisen aseman erot voitaisiin ottaa tuen myöntämisessä huomioon. Valtionosuus on porrastettu samaksi kuin kuntien yleisessä valtionosuudessa. Perusmääräksi ehdotetaan 800 markkaa asukasta kohti.

Kun ne kunnat, jotka ovat 1. kantokykyluokassa, eivät voi saada valtionosuuksien lisäyksiä kantokykyluokan määräämisestä liitoksen yhteydessä, ehdotetaan tämän kompensoimiseksi asukaskohtaisen tuen korottamista 50 prosentilla näissä tapauksissa.

6 §. Lähtökohta on, että laajentuva tai uusi kunta sopeuttaa kolmen vuoden kuluessa taloutensa kuntaliitoksesta aiheutuneisiin taloudellisiin hyötyihin ja kustannuksiin. Näin ollen avustus on tarkoituksenmukaista alentaa toisena ja kolmantena vuotena. Valtiontaloudellisista syistä avustuksen enimmäismäärä kolmena vuotena yhteenlaskien rajattaisiin 35 miljoonaan markkaan.

Avustuksen laskemiseksi tarvittavat tiedot saadaan suoraan julkisista tilastoista. Näin ollen avustus voidaan myöntää ilman hakemusta. Myös avustuksen suuruus voidaan ennakoita laskea.

7 §. Kuntien yleisestä valtionosuudesta ja yleisistä rahoitusavustuksista annetun lain (1273/88) mukaan maksetaan verotulojen täydennystä lähes 200 kunnalle. Täydennys määräytyy kunnan oman asukaskohtaisen veroäyrimäärän, asukastiheyden ja keskimääräisen äyrihinnan perusteella.

Käytännössä saattaa syntyä tilanne, että laajentuneen tai muodostetun uuden kunnan asukaskohtainen veroäyrimäärä tai asukastiheys muodostuvat niin korkeiksi, että kunnalle ei voida myöntää täydennystä. Jotta kuntajaon muutoksen seurauksena ei tällaista menetystä tapahtuisi, ehdotetaan, että verotulojen täydennys maksettaisiin kolmelta vuodelta, kuten liittymisavustus, vähentämättömänä sen mukaan, minkä suuruisena se on viimeksi myönnetty kunnalle, joka on ollut järjestelmän piirissä.

8 §. Voimassa olevassa laissa kuntien kantokykyluokituksista on määritelty yleiset perusteet, joiden mukaan kunnan kantokykyluokka vahvistetaan kuntaliitoksessa.

Jotta kunnat voisivat ennakoita arvioida liitoksen taloudellisia vaikutuksia valtionosuuksien osalta, voitaisiin luokan määräämisestä hankkia sitova ennakkotieto. Kun liitoksia tuetaan taloudellisesti asukaskohtaisella avustuksella, on perusteltua ottaa luokan määräämisessä huomioon se, etteivät valtionosuudet liitostilanteessa olennaisesti vähene, jolloin liittymisavustus tältä osin menettäisi kannustavan merkityksensä. Liitoksen yhteydessä on myös voitava ennakkoon varmistua siitä, etteivät muodostetun uuden kunnan taloudelliset edel-

lytykset valtionosuustehtävien palvelutason ylläpitämiseksi heikkenisi.

9 §. Tarkoitus on, että voimassa oleva yhdistymisavustus ei olisi päällekkäinen ehdotetun lain mukaisen liittymisavustuksen kanssa.

Niihin tapauksiin, joissa kuntien yhdistymisavustuksista annetun lain mukainen laskennallinen avustus olisi suurempi, sovellettaisiin mainittua lakia.

10 §. Ehdotettu laki koskisi kuntajaon muutoksia, jotka tulevat voimaan viimeistään vuoden 1993 alusta.

## 2. Laki kuntien yhdistymisavustuksista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Ehdotuksen mukaan kuntien yhdistymisavustuksista annettua lakia (560/88) muutetaan koskemaan kuntajaon muutoksia, jotka tulevat voimaan viimeistään vuoden 1993 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

## 1.

### Laki

#### kuntien vapaaehtoisen yhdistymisen kannustamisesta vuosina 1992—1993

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

##### 1 §

Tämän lain tarkoituksena on kannustaa kuntien vapaaehtoista yhteenliittymistä.

##### 2 §

Lain tarkoituksen toteuttamiseksi myönnetään kunnille valtion varoista liittymisavustusta kuntajaon muutoksen tapahtuessa kuntajaosta annetun lain (73/77) 2 §:n perusteella.

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta, mikäli kuntajaon muutos tapahtuu kuntajaosta annetun lain 3 §:n perusteella, tai mikäli se koskee vain osaa kunnan alueesta tai kuntaa, jonka asukasluku kuntajaon muutoksen voimaantulo vuoden alussa on 75 000 tai sitä suurempi.

##### 3 §

Milloin kuntajakoa muutetaan yhdistämällä kuntaan yksi tai useampi kunta tai muodostamalla uusi kunta, muodostuvalle laajennetulle tai uudelle kunnalle suoritetaan yhdistymisen johdosta avustusta siten kuin tämän lain 5, 6 ja 7 §:ssä säädetään.

##### 4 §

Tämän lain perusteella kutsutaan yhteenliittyvistä kunnista liittyväksi kunnaksi sitä, jonka asukasluku ennen liitoksen voimaantuloa on suurin. Muut kunnat ovat liitettäviä kuntia. Kun perustetaan uusi kunta, määritellään avus-

tuksen laskemiseksi yhteenliittyvistä kunnista asukasluvultaan suurin kunta liittyväksi kunnaksi.

##### 5 §

Milloin kuntajakoa muutetaan siten, että kunnan koko alue liitetään toiseen tai perustettavaan uuteen kuntaan, myönnetään laajentuvalla tai näin muodostetulle uudelle kunnalle asukaskohtaista liittymisavustusta kuntaliitoksen voimaantulo vuotta edeltävän vuoden alun asukasluvun mukaan määrä, joka saadaan kertomalla avustuksen määrä liitettävän kunnan asukasluvulla ja kantokykyluokan mukaisella kertoimella. Milloin liittyvän kunnan asukasluku on 5 000 tai sitä pienempi, myönnetään avustusta myös tämän kunnan osalta.

Kertoimet ovat:

kantokykyluokka	kerroin
1	1.80
2	1.50
3	1.25
4	1.05
5	1.00
6	0.85
7	0.60
8	0.45
9	0.35
10	0.25

Avustuksen määrä on 800 markkaa asukasta kohti. Ensimmäisessä kantokykyluokassa olevalle kunnalle avustus myönnetään 50 prosentilla korotettuna.

#### 6 §

Avustuksen myöntää sisäasiainministeriö. Avustus suoritetaan kolmena peräkkäisenä vuotena kuntaliitoksen voimaantulovuoden alusta lukien. Avustuksen määrä on toisena vuotena 80 ja kolmantena vuotena 60 prosenttia ensimmäiseltä vuodelta suoritettavasta määrästä. Avustuksen yhteismäärä on kuitenkin enintään 35 miljoonaa markkaa.

Sisäasiainministeriö maksaa avustuksen hakemuksetta kunakin kolmena vuotena kesäkuun loppuun mennessä.

#### 7 §

Mikäli kunnalle, jota kuntaliitos tai kunnan lakkauttaminen koskee tämän lain perusteella, on liitoksen tai lakkauttamisen voimaantuloa edeltävänä vuotena myönnetty kuntien yleisestä valtionosuudesta ja yleisistä rahoitusavustuksista (1273/88) annetun lain perusteella verotulojen täydennystä, eikä laajentunut tai muodostettu uusi kunta enää täytä verotulojen täydennyksen myöntämisen edellytyksiä, maksetaan verotulotäydennystä vastaava avustus liittymisavustuksen maksamisen yhteydessä sen suuruisena kuin viimeksi myönnetty täydennys on ollut, samoilta vuosilta, jolloin kunnalle on myönnetty tämän lain perusteella liittymisavustusta.

#### 8 §

Sisäasiainministeriö voi liittyvän tai liitettävän kunnan hakemuksesta etukäteen ratkaista, miksi yhteenliittyvien kuntien kantokykyluokka vahvistettaisiin.

Ennakkoratkaisua on noudatettava, elleivät kantokykyluokituksen perusteena olevat olosuhteet ole olennaisesti muuttuneet.

Kantokykyluokkaa vahvistettaessa on otettava huomioon, ettei se aiheuta olennaista vähennystä kantokykyluokituksen mukaisten valtionosuuksien määrään verrattuna siihen, mikä niiden määrä olisi ollut ennen kuntaliitosta.

Ennen kantokykyluokan vahvistamista on sisäasiainministeriön varattava valtiovarainministeriölle ja kuntien keskusjärjestöille mahdollisuus lausunnon antamiseen.

#### 9 §

Mikäli kuntien yhdistymisavustuksista annetun lain 1 §:n 2 momentin (588/88) mukainen avustus on suurempi kuin tämän lain perusteella määräytyvä liittymisavustus, sovelletaan tämän lain sijasta kuntien yhdistymisavustuksista annettua lakia.

#### 10 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1991 ja sitä sovelletaan kuntajaon muutoksiin, jotka tulevat voimaan viimeistään vuoden 1993 alusta.

2.

**Laki****kuntien yhdistymisavustuksista annetun lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kuntien yhdistymisavustuksista 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (560/78) 10 §, sellaisena kuin se on 17 päivänä kesäkuuta 1988 annetussa laissa (560/88), näin kuuluvaksi:

## 10 §

Tätä lakia sovelletaan kuntiin, joita koskeva kuntajaon muutos tulee voimaan aikaisintaan vuoden 1979 ja viimeistään vuoden 1993 alusta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 199 .

\_\_\_\_\_

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 1990

**Tasavallan Presidentti**  
**MAUNO KOIVISTO**

Sisäasiainministeri *Jarmo Rantanen*

